

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Bursíkové a soudců Jana Peroutky a Kryštofa Horna ve věci

žalobkyně: nezletilá **L. B.**
 zastoupena zákonným zástupcem Mgr. M. B.
 oba bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**
 sídlem Palackého náměstí 375/4, Praha 2

o žalobách proti rozhodnutím žalovaného 27. 5. 2022, č. j. MZDR 8654/2022-3/OES, a ze dne 6. 4. 2022, č. j. MZDR 2954/2022-4/OES,

takto:

- I. Žaloby se odmítají.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalobkyni se vrací soudní poplatky ve výši 6 000 Kč, které budou z účtu Krajského soudu v Praze vyplaceny do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. V projednávané věci byla žalobkyni – žačce Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce – nařízena Krajskou hygienickou stanicí Středočeského kraje (dále jen „hygienická stanice“) karanténa a další protiepidemiologická opatření podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, protože přišla do kontaktu s osobou pozitivně testovanou na onemocnění covid-19. Žalobkyně poukazuje na to, že jiným jejím spolužákům tato opatření uložena nebyla, neboť byli proti tomuto onemocnění očkováni. To je podle žalobkyně diskriminační, neproporcionální a takový postup vykazuje znaky nepřipustné libovůle.
2. Žalobkyně měla nejprve kontakt s osobou pozitivně testovanou na onemocnění covid-19 dne 26. 11. 2021 (pátek), kdy podle nesporných tvrzení účastníků převládal v České republice koronavirus SARS-CoV-2 varianty mutace delta. Rozhodnutím hygienické stanice ze dne 29. 11. 2021 (pondělí), č. j. KHSSC 61970/2021 (dále jen „první prvostupňové rozhodnutí“), byla žalobkyni nařízena protiepidemická opatření – podrobit se karanténě ve smyslu § 2 odst. 7 písm. a) zákona o ochraně veřejného zdraví po dobu až 14 dnů a 5. až 7. den od kontaktu s osobou pozitivně testovanou na covid-19 absolvovat RT-PCR test na přítomnost viru SARS-CoV-2 (mj. v případě negativního testu se karanténa ukončila 7. den). Současně byla žalobkyně seznámena s povinnostmi vztahujícími se k režimu nařízené

karantény (povinnost zdržovat se pouze v místě pobytu, omezit styk s dalšími osobami, vykonávat činnosti, které jsou běžnou součástí života tak, aby se minimalizovalo riziko šíření infekčního onemocnění, dodržovat přísně pravidla osobní hygieny, sledovat svůj zdravotní stav a v případě jakékoliv změny kontaktovat distanční formou svého ošetřujícího lékaře a řídit se jeho pokyny). Žalobkynin zákonný zástupce toto rozhodnutí osobně převzal dne 29. 11. 2021.

3. Dále měla žalobkyně kontakt s osobou pozitivně testovanou na onemocnění covid-19 v rozmezí dnů 12. až 14. 1. 2022 (pátek), kdy podle nesporných tvrzení účastníků převládal v České republice koronavirus SARS-CoV-2 varianty mutace omikron. Rozhodnutím hygienické stanice ze dne 14. 1. 2022, č. j. KHSSC 02200/2022 (dále jen „druhé prvostupňové rozhodnutí“), byla žalobkyni nařízena protiepidemická opatření – podrobit se karanténě v minimální délce trvání 5 dnů ode dne posledního kontaktu s potvrzeným případem onemocnění covid-19, tj. do dne 19. 1. 2022, monitorovat svůj zdravotní stav, v případě projevu příznaků onemocnění covid-19 v průběhu 14 dní od posledního kontaktu s potvrzeným případem onemocnění covid-19 absolvovat RT-PCR test na přítomnost viru SARS-CoV-2. Po dobu karantény byla žalobkyně povinna zdržovat se pouze v místě pobytu a omezit styk s ostatními osobami; vykonávat činnosti, které jsou běžnou součástí života tak, aby se riziko šíření infekčního onemocnění minimalizovalo, vyhnout se v mezích možností těsnému osobnímu kontaktu s ostatními osobami, informovat při veškerých lékařských ošetřeních, při přijetí do lůžkových zdravotnických zařízení o podrobení se těmto protiepidemickým opatřením, případně předložit toto rozhodnutí; sledovat svůj zdravotní stav a v případě změny distanční formou kontaktovat ošetřujícího lékaře a řídit se jeho pokyny. Žalobkyninu zákonnému zástupci bylo toto rozhodnutí dodáno do datové schránky dne 17. 1. 2022 (pondělí) a doručeno dne 27. 1. 2022 uplynutím 10 dnů od jeho dodání, protože se to své datové schránky v této lhůtě nepřihlásil.
4. Proti prvostupňovým rozhodnutím podala žalobkyně odvolání. Rozhodnutím ze dne 6. 4. 2022, č. j. MZDR 2954/2022-4/OES (dále též „první napadené rozhodnutí“), bylo žalobkynino odvolání zamítnuto a první prvostupňové rozhodnutí potvrzeno. Rozhodnutím ze dne 27. 5. 2022, č. j. MZDR 8654/2022-3/OES (dále též „druhé napadené rozhodnutí“), bylo druhé prvostupňové rozhodnutí potvrzeno s tím, že žalovaný výrok rozhodnutí z nepodstatné části změnil (mj. tak, že žalobkyně byla povinna podrobit se karanténě nikoli do dne 19. 1. 2022, ale do dne 18. 1. 2022). Obě rozhodnutí dále společně též jako „napadená rozhodnutí“.
5. Proti napadeným rozhodnutím podala žalobkyně žaloby podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a domáhá se, aby je soud zrušil.

Žaloby

6. Žalobkyně namítá, že bylo zasaženo do jejího základního práva na svobodu pohybu a vzdělání, aniž by byl respektován princip rovnosti zaručený čl. 1 Listiny základních práv a svobod. Hygienická stanice totiž žalobkyni nařídila karanténu, přičemž rozlišovala mezi osobami očkovanými a neočkovanými. To však neodpovídá cíli karantény, kterým je podle § 2 odst. 7 písm. a) zákona o ochraně veřejného zdraví, zabránit přenosu infekčních onemocnění, protože i očkované osoby mohly onemocnění covid-19 přenášet. Tuto (již) odvolací námitku žalovaný vypořádal jen tím, že postupoval podle Metodického pokynu hlavní hygieničky České republiky k nařízení karantény a izolace v souvislosti s onemocněním covid-19 ze dne 19. 10. 2021, č. j. 37994/2021-1/OZV (dále jen „první

metodický pokyn“) a Metodického pokynu hlavní hygieničky České republiky k nařízení karantény a izolace v souvislosti s onemocněním covid-19 ze dne 3. 1. 2022, č. j. MZDR 37994/2021-4/OVZ (dále jen „druhý metodický pokyn“) stanovující výjimku z nařízení karantény mj. pro osoby mající očkování proti tomuto onemocnění. V době přijetí prvního metodického pokynu totiž podle žalovaného v České republice převažoval koronavirus SARS-CoV-2 varianty mutace delta, u něhož se v případě očkovaných osob předpokládalo vytvoření protektivní hladiny protilátek, které ve většině případů zabrání infekci, zatímco u osob neočkovaných bylo pravděpodobnější, že po rizikovém kontaktu budou mít příznaky onemocnění. Podle žalobkyně jsou napadena rozhodnutí nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů, protože nijak nevysvětlují vyšší pravděpodobnost nakažení onemocněním covid-19 neočkovaných osob a výrazně nižší nakažlivost očkovaných osob. K odvolání proti druhému prvostupňovému rozhodnutí přitom žalobkyně poukazovala na odborné nálezy, vyjádření ministra zdravotnictví a vydání Metodického pokynu hlavní hygieničky České republiky k nařízení karantény a izolace v souvislosti s onemocněním covid-19 ze dne 14. 1. 2022, č. j. MZDR 37994/2021-6/OVZ (dále jen „třetí metodický pokyn“), který již neobsahoval výjimku z nařízení karantény pro očkované osoby.

7. Rovnost je podle Ústavního soudu (např. nález ze dne 12. 5. 2015, sp. zn. Pl. ÚS 55/13, bod 77) porušena v případě, že jde o nerovnost extrémní nebo nerovnost, které schází jakýkoliv účel a smysl, a jedná se tak o libovůli. Podle žalobkyně žalovaná postupovala nepřipustně svévolně (srov. nález Ústavního soudu ze dne 25. 6. 2022, sp. zn. Pl. ÚS 36/01, bod IV., a nález Ústavního soudu ze dne 5. 11. 1996, sp. zn. 6/96, bod III.). Nerovnost mezi žalobkyní jako osobou neočkovanou, a dalšími osobami – spolužáky žalobkyně, kteří byli ve stejném kontaktu s případem onemocnění covid-19 a kteří byli proti tomuto onemocnění očkovaní, je nerovností, které schází jakýkoliv účel a smysl z pohledu cíle karantény (zabránit přenosu infekčního onemocnění), neboť i osoby očkované proti onemocnění covid-19 mohou toto onemocnění přenášet a šířit. To je v rozporu s čl. 1 Listiny základních práv a svobod.
8. Žalobkyni je známa judikatura NSS (rozsudky ze dne 2. 2. 2022, č. j. 8 Ao 2/2022-53, a ze dne 9. 3. 2022, č. j. 10 Ao 28/2021-36), v nichž akceptoval, že neočkované osoby se nenacházejí ve srovnatelném postavení jako očkované osoby, neboť pravděpodobnost, že se nakazí je podstatně nižší než u neočkované osoby. Podle žalobkyně však tato rozhodnutí nelze vztáhnout na projednávanou věc, protože se týkala plošných mimořádných opatření přijatých s cílem zpomalit, resp. snížit riziko šíření onemocnění covid-19, zatímco cílem karantény je přenosu onemocnění zcela zabránit. Mohou-li osoby očkované proti onemocnění covid-19 toto onemocnění šířit, pak je z hlediska cíle karantény jejich postavení srovnatelné s postavením neočkovaných osob. Klíčové je podle žalobkyně též to, že v rozhodnutích NSS argumentaci žalovaného o nesrovnatelnosti v postavení osob neočkovaných a očkovaných navrhovatelka nezpochybňovala, načež žalobkyně tento závěr zpochybňuje a předkládá argumenty i důkazy dokládající srovnatelnost postavení neočkovaných osob a očkovaných osob. Žalovaný navíc tento závěr v řízeních před NSS opíral o odbornou studii *Ke, R. et al. Longitudinal analysis of SARS CoV 2 vaccine breakthrough infections reveal limited infectious virus shedding and restricted tissue distribution*, ta však vycházela jen z velmi malého vzorku osob (23 osob) a zápis osob do studie byl ukončen před příchodem koronaviru SARS-CoV-2 varianty mutace delta (a tedy i před příchodem koronaviru SARS-CoV-2 varianty mutace omikron), a není tedy zřejmé, jaký vliv na ně má očkování. Naopak žalobkyně poukazuje na to, že v době, kdy jí byla nařízena karanténa již byly publikovány odborné studie svědčící o srovnatelné schopnosti osob očkovaných a neočkovaných šířit koronavirus SARS-CoV-2 ve variantě delta mutace

(odborná studie Kissler, S.M., et al. *Viral dynamics of SARS-CoV-2 variants in vaccinated and unvaccinated individuals* publikovaná 25. 8. 2021 a odborná studie Riemersma, K.K., et al. *Shedding of Infectious SARS-CoV-2 Despite Vaccination* publikovaná 6. 11. 2021). Tyto studie vyvrací tvrzení žalovaného o výrazně nižší nakažlivosti osob očkováných.

9. Totéž dokládá fakt, že žalovaný v době vydání druhého prvostupňového rozhodnutí nahradil druhý metodický pokyn třetím metodickým pokynem. Pokud žalovaný uvádí, že druhé prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno dne 14. 1. 2022, žalobkyně dodává, že rozhodující je podle § 71 odst. 2 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, kdy bylo rozhodnutí předáno do informačního systému datových schránek k doručení. V době vydání druhého prvostupňového rozhodnutí tak v České republice již dominoval koronavirus SARS-CoV-2 varianty mutace omikron, která ve vyšší míře obcházela imunitu získanou mj. očkováním. Pokud v této situaci hygienická stanice žalobkyni uložila karanténu jako osobě neočkované, a neuložila karanténu dalším osobám – spolužákům žalobkyně, kteří byli ve stejném kontaktu s případem onemocnění covid-19 jako žalobkyně a kteří byli proti tomuto onemocnění očkováni, nepostupovala v zájmu ochrany veřejného zdraví a svým postupem přispěl k šíření covid-19.

Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný upozorňuje na to, že žalobkyně nečiní sporným, že byla v úzkém (rizikovém) kontaktu s osobami, u kterých bylo prokázáno onemocnění covid-19. Z toho důvodu jí tedy musela být nařízena karanténa. Nesouhlasí s tím, že by napadená rozhodnutí byla nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů. Hygienická stanice postupovala na základě zákona o ochraně veřejného zdraví a v jeho mezích v souladu s metodickými pokyny. Hygienická stanice naopak nemohla v rozporu s metodickým pokynem karanténu žalobkyni nenařídít, protože se na ni nevztahovala žádná z výjimek. Žalovaný v odůvodnění napadených rozhodnutí uvedl, že při vydávání metodických pokynů vycházel z vědeckých poznatků platných v té době, podle nichž v České republice převažoval koronavirus SARS-CoV-2 ve variantě mutace delta. V případě očkovaných osob se předpokládalo vytvoření protektivních látek, které ve většině případů zabrání infekci. Naopak v případech neočkovaných osob bylo pravděpodobnější, že se nakazí onemocněním covid-19. Ačkoliv i očkovaná osoba se mohla tímto onemocněním nakazit, předpokládalo se, že nakažlivost očkovaných osob je výrazně nižší a trvá kratší dobu. Hlavní přínos očkování je v tom, že pokud se naočkovaná osoba setká s nemocným člověkem, je riziko nákazy několikanásobně nižší (přibližně pětikrát) než u neočkovaného jedince, který onemocnění dosud neprodělal. V případě závažného průběhu onemocnění nebo dokonce úmrtí je pak toto riziko ještě mnohem nižší. Zároveň je řadou studií doloženo, že v případě, kdy k naze očkované osoby dojde, je pravděpodobně tato osoba méně infekční a současně se u ní zkracuje doba vylučování viru SARS-CoV-2. Z těchto předpokladů žalovaný vycházel při stanovení pravidel karantény až do výraznějšího rozšíření koronaviru SARS-CoV-2 varianty mutace omikron v České republice (leden 2022). Byl si však vědom toho, že mezi odborníky nepanovala úplná shoda. Je však nutné mít na paměti, že v případě onemocnění covid-19 se jednalo o zcela nové onemocnění. Pokud jde o ideální cíl karantény podle § 2 odst. 7 písm. a) zákona o ochraně veřejného zdraví, v případě vysoce infekčního onemocnění covid-19 (obzvláště pak jeho nejnakažlivějších mutací) nelze šíření zcela zabránit (vymýtit ho). Cíl „zabránit přenosu infekčního onemocnění“ proto nelze chápat doslovně. Nařízením karantény lze nepochybně sledovat i zpomalení a omezení šíření nákazy s cílem co největší ochrany lidských životů a zdraví.

Repliky

11. Žalobkyně uvedla, že zákon o ochraně veřejného zdraví povinnost nařídít karanténu osobě podezřelé z nákazy nestanoví. Orgán ochrany veřejného zdraví má rozhodnout o druhu a způsobu provedení protiepidemických opatření (§ 67 zákona o ochraně veřejného zdraví), přičemž karanténa není jediným možným opatřením (srov. § 64 zákona o ochraně veřejného zdraví). Osobami podezřelými z nákazy v intencích definice uvedené v § 2 odst. 7 písm. a) zákona o ochraně veřejného zdraví (tj. zdravými fyzickými osobami, které byly během inkubační doby ve styku s infekčním onemocněním nebo pobývaly v ohnisku nákazy) byly též očkovaní spolužáci žalobkyně a v logice argumentace žalovaného také jim musela být karanténa nařízena (což se nestalo).
12. Pokud jde o cíl karantény, žalobkyně uvádí, že výkonná moc disponuje zákonodárnou iniciativou a mohla navrhnout zákonodárci přijetí změny zákona o ochraně veřejného zdraví tak, aby cíl karantény byl definován způsobem předestřeným žalovaným. Postup žalovaného v podobě vytvoření metodického pokynu obsahujícího výjimku z karantén pro osoby očkované nemohl vést k dosažení ani žalovaným deklarovaného cíle karantény „co největší ochrany lidských životů a zdraví“, protože také osoby očkované proti covid-19

mohou toto onemocnění přenášet a šířit. Postup zvolený žalovaným v metodickém pokynu nemohl k maximalizaci ochrany lidských životů a zdraví vést, protože karantény byly ukládány jen osobám neočkovaným a nikoliv také osobám očkovaným, které mohly onemocnění rovněž šířit. Žalobkyně je přesvědčena, že přístup žalovaného zvolený k ukládání karantén nejen že nemohl vést k co největší ochraně lidských životů a zdraví, ale naopak byl jednou z podstatných příčin tehdejšího šíření onemocnění covid-19. Žalobkyně namítá, že metodický pokyn byl vydán, přestože žalovaný věděl, že (i) osoby očkované proti onemocnění covid-19 jím mohou onemocnět a mohou jej šířit, (ii) že mezi odborníky v dané problematice nepanuje shoda na tom, zda a pokud, tak jaké (jak velké) existují rozdíly mezi osobami očkovanými a osobami neočkovanými ve schopnosti onemocnět a šířit onemocnění covid-19, a (iii) že stanovením výjimky nebude možné dosáhnout zákonem daného cíle karantén. To je podle žalobkyně libovůle, jež vyústila v diskriminaci žalobkyně, jež byla karanténou omezena na svobodě pohybu a v přístupu ke vzdělání, zatímco očkovaní spolužáci žalobkyně, kteří byli ve stejném kontaktu s případem onemocnění covid-19 jako žalobkyně, nebyli na svých základních právech omezeni (karanténa jim nebyla uložena).

13. Žalobkyně shrnula, že jde o to, zda nařízení karantény žalobkyni s cílem zabránit přenosu onemocnění covid-19 bylo v souladu s principem rovnosti podle čl. 1 Listiny základních práv a svobod za situace, kdy karanténa nebyla nařízena také osobám očkovaným proti onemocnění covid-19, které byly ve stejném kontaktu s případem onemocnění jako žalobkyně, a to v době dominance koronaviru SARS-CoV-2 varianty omikron způsobujícího onemocnění covid-19, která podle žalovaného ve vyšší míře obchází imunitu získanou očkováním.

Posouzení žaloby

14. Před věcným posouzením žaloby se soud musel zabývat tím, zda jsou splněny podmínky řízení a zda lze žalobu věcně projednat.
15. Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen „rozhodnutí“), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.
16. Podle § 2 s. ř. s. ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.
17. Z těchto ustanovení judikatura rozšířeného senátu dovozuje, že aktivně procesně legitimován k podání žaloby podle § 65 s. ř. s. je ten, v jehož právní sféře se rozhodnutí orgánu veřejné správy podle jeho vlastního tvrzení uvedeného v žalobě negativně projeví (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, č. 906/2006 Sb. NSS). Žalobcova argumentace též musí směřovat proti žalovanému rozhodnutí. Byl-li žalobce dotčen na hmotných právech postupem správního orgánu v průběhu řízení, aniž se takováto nezákonnost promítla ve výsledném rozhodnutí, nemůže úspěšně použít žalobu proti rozhodnutí. Splnění podmínek aktivní procesní legitimace bude tedy dáno, bude-li žalobce logicky důsledně a myslitelně tvrdit možnost dotčení vlastní právní sféry napadeným rozhodnutím. To, zda je dotčení podle povahy věci vůbec myslitelné, závisí na

povaze a předmětu rozhodnutí (srov. k tomu přiměřeně usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 1 Ao 1/2009-120, č. 1910/2009 Sb. NSS, bod 34).

18. Z uvedeného tak plyne, že aktivní procesní legitimace žalobce je dána tehdy, pokud jím v žalobě tvrzená nezákonnost napadeného rozhodnutí přímo negativně zasahuje do *jejho* právní sféry.
19. Pro posuzovanou věc je přitom klíčové, že žalobkyně v žalobách netvrdí, že by nebyly splněny podmínky pro to, aby jí podle zákona o ochraně veřejného zdraví byla nařízena protiepidemická opatření – především podrobit se karanténě ve smyslu § 2 odst. 7 písm. a) zákona o ochraně veřejného zdraví. Žalobkyně nenamítá, že by nebyla v kontaktu s osobu pozitivně testovanou na onemocnění covid-19, že by správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav či další okolnosti, jimiž by zpochybňovala to, že vůči *ní* vůbec neměla být protiepidemická opatření užita (karanténa může být fyzické osobě uložena pouze za určitých v zákoně vyjmenovaných podmínek, a to tehdy, pokud byla během inkubační doby ve styku s infekčním onemocněním nebo pobývala v ohnisku nákazy, což se zjišťuje tzv. epidemiologickým šetřením, které musí předcházet uložení jakéhokoliv opatření podle § 64 zákona o ochraně veřejného zdraví, a v rámci tohoto šetření je potřebné ověřit diagnózu infekčního onemocnění, místo nebo zdroj nákazy, fyzické osoby podezřelé z nákazy a složky jejich prostředí). Žalobkyně totiž v žalobách poukazuje na to, že vůči *jiným* žákům její školy, jež taktéž byli v kontaktu s osobu pozitivně testovanou na onemocnění covid-19, protiepidemická opatření uplatněna *nebyla*. Jelikož v době vydání prvoinstančních rozhodnutí v České republice již převládal koronavirus SARS-CoV-2 varianty mutace delta nebo omikron, tj. podle žalobkynina tvrzení nakažlivější varianty toho viru, měly být podle žalobkyně protiepidemická opatření nařízena i jejím očkovaným spolužákům, neboť jen tak mohlo být docíleno zákonného cíle karantény – zabránit přenosu infekčních onemocnění.
20. Z toho je však zřejmé, že mezi žalobkyní tvrzenou nezákonností napadených rozhodnutí a nařízením karantény (a jiných protiepidemických opatření), tj. tím, jak byla ve svých právech dotčena, chybí přímý kauzální vztah. Jinými slovy řečeno, i pokud by soud shledal žalobkyniny námitky důvodnými, nic by to nezměnilo na tom, že jí byla karanténa (a jiná protiepidemická opatření) nařízena důvodně. Tak či tak by žalobkyně musela karanténu podstoupit. Na tom by i případný vyhovující rozsudek ničeho nezměnil. Žalobkyně totiž ani tak nepožaduje, aby jí karanténa (a jiná protiepidemická opatření) nebyla nařízena, ale domáhá se toho, aby byla karanténa nařízena i jiným. To je však z hlediska soudního přezkumu podle § 65 ve spojení s 2 s. ř. s. nepřipustné.
21. Posláním správních soudů je chránit veřejná subjektivní práva, nikoli zákonnost jednání veřejné správy v obecné rovině. „*Soudní řád správní je svojí povahou ‚obrannou‘ normou. Není normou ‚kontrolní‘, která by umožňovala komukoliv iniciovat, prostřednictvím podání žaloby ve správním soudnictví, kontrolu jakéhokoliv úkonu veřejné správy. Má pouze zajistit poskytování právní ochrany v případech, kdy veřejná správa vstupuje do právní sféry fyzických nebo právnických osob. Hraničním kritériem pro žalobní legitimaci je právě tvrzený zásah do veřejných subjektivních práv. Nikoliv veškerá činnost (případně veškeré pochybení) veřejné správy je podrobena soudní kontrole ze strany fyzických a právnických osob, ale pouze ta, kdy činnost správy přesáhne do jejich veřejných subjektivních práv.*“ (viz rozsudek NSS ze dne 7. 10. 2009, č. j. 6 Ads 41/2008-67, č. 2016/2010 Sb. NSS). Předpokladem toho, že správní soudy poskytnou ochranu veřejným subjektivním právům, je tedy jednak zásah do těchto práv ze strany orgánů veřejné správy (nikoliv tedy pouhý stav protizákonnosti, který ale nezasahuje do ničích práv), jednak aktivní se domáhání ochrany proti takové aktivitě či neaktivitě

veřejné správy postiženým člověkem [zákon nepřipouští ani *actio popularis* ve prospěch (či v neprospěch) třetí osoby nebo třetích osob].

22. Soud nepopírá, že proti rozhodnutí o nařízení protiepidemických opatření lze podat žalobu podle § 65 s. ř. s. Je však třeba zpochybňovat takové okolnosti, jež se mohou v žalobcově právní sféře negativně projevit. Tak tomu bylo např. ve věci, na niž v žalobách poukazuje i žalobkyně, vedené Městským soudem v Praze pod sp. zn. 10 Ad 1/2021. V ní totiž žalobkyně zpochybňovala to, zda byly splněny podmínky pro to, aby jí karanténa byla nařízena (jelikož v prvostupňovém rozhodnutí bylo v obecné rovině uvedeno, že došlo ke kontaktu s osobou, u níž bylo prokázáno onemocnění, aniž by bylo současně uvedeno, kde a v jakém rozsahu k tomuto kontaktu došlo, a o jakou osobu se jednalo, jakého věku, s jakými příznaky, v jaké fázi onemocnění, mělo být takové rozhodnutí nedostatečně zdůvodněné a tedy nepřezkoumatelné). Tomu dal Městský soud v Praze za pravdu, protože dospěl k závěru, že nelze dovodit, jak dospěl orgán veřejného zdraví k závěru, že žalobkyně je osobou podezřelou z nákazy. Správní spis neposkytoval žádný podklad potvrzující skutečnost, že se žalobkyně dostala do kontaktu s osobou podezřelou ze šíření nákazy infekčního onemocnění ani že takové onemocnění bylo u někoho z jejího okolí diagnostikováno. Také nešlo dovodit, proč ke kontaktu s šířitelem nákazy došlo právě 12. 9. 2020. Městský soud v Praze proto konstatoval, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a navíc je rozhodnutí žalovaného jakož i rozhodnutí I. stupně vadné v důsledku nedostatku skutkových zjištění, která by poskytovala zákonnou oporu pro nařízení karanténních opatření.
23. Taktéž ve věci vedené Krajským soudem v Českých Budějovicích pod sp. zn. 51 A 3/2022 se žalobce domáhal toho, aby mu karanténa nebyla nařízena. V něm tvrdil, že pedagog s pozitivním výsledkem testu měl být očkovaný, a proto s výrazně sníženou infekčností, čili nebyl dán důvod pro automatické nařízení karantény. Podle žalobce, byl-li nakaženou osobou pedagog, měla být posouzena také další kritéria, jakými jsou vzdálenost kontaktu, časový rozsah a četnost, užití ochranných pomůcek atd. Bez toho žalobci protiepidemická opatření vůbec neměla být nařízena. K tomu krajský soud uvedl, že na základě mimořádného opatření se na pedagogické pracovníky při poskytování vzdělávání a na žáky při vzdělávání sedící v lavici nebo jinak usazené vztahovala výjimka ze zákazu pohybu a pobytu bez ochranných prostředků dýchacích cest ve vnitřním prostoru sloužícím jako škola. Není proto překvapivé, že kontakt žalobce s pedagogem při výuce v délce 45 minut bez ochranných pomůcek úst, byl vyhodnocen jako rizikový. Délka rizikového kontaktu 45 minut se krajskému soudu nejeví jako zanedbatelná, žáci ani pedagog při výuce ochranné pomůcky mít nemuseli a je velmi pravděpodobné, že se pedagog po třídě pohyboval. Žalobcovu žalobu tak zamítl.
24. Na rozdíl od těchto případů však žalobkyně v nyní projednávaných věcech soudu nepředestřela důvody nezákonnosti napadených rozhodnutí, jež by se negativně dotýkaly její právní sféry. Naopak, soud opakuje, že již z jejích tvrzení plyne, že i pokud by její námitky byly důvodné, na jejím postavení (důvodnosti nařízení karantény a dalších protiepidemických opatření) by to ničeho nezměnilo. Na to ostatně již zdejší soud žalobkyni upozornil, protože v bodě 21 rozsudku č. j. 51 A 89/2021-42 uvedl, že „*zde je však nutno zdůraznit, že žalobou na ochranu před nezákonným zásahem se žalobce dle § 82 s. ř. s. může domáhat ochrany pouze svých veřejných subjektivních práv, do kterých bylo přímo zasazeno. V tomto typu řízení je tak podstatné pouze to, zda zde byly zákonné důvody pro nařízení její karantény, nikoliv zda zde byly či nebyly důvody pro nařízení karantény také jejím očkovaným*

spolužákům, neboť rozhodování o jejich karanténě nijak přímo nezasahuje do práv žalobkyně. Nenařízení karantény spolužákům žalobkyně nemůže být přímým zásahem do jejích práv ve smyslu § 82 s. ř. s.“ V něm (a i v dalším rozsudku č. j. 43 A 11/2022-69), v nichž zdejší soud posuzoval důvodnost žalobkyniných zásahových žalob, dal soud žalobkyni za pravdu jen proto, že hygienické stanice nařídila žalobkyni karanténu jen formou e-mailové a SMS zprávy, které nemohly být pro absolutní nedostatek formy považovány za rozhodnutí podle § 68 a § 69 správního řádu, potažmo podle § 65 s. ř. s. Žalovaná tak uvedeným postupem omezila osobní svobodu žalobkyně nezákonným způsobem, čímž se vůči ní dopustila nezákonného zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s. V těchto věcech tak měl absolutní nedostatek formy daných úkonů (a tedy namítaná nezákonnost) zjevný negativní efekt v právní sféře žalobkyně, v nyní projednávaných věcech však tomu tak z výše uvedených důvodů není.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

25. Soud tak uzavírá, že žaloby z důvodů podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. odmítl, neboť žalobkyně nebyla k jejich podání aktivně procesně legitimována (nejedná se o nedostatek aktivní věcné legitimace, protože to je otázka pravdivosti tvrzení – v projednávaných případech již z žalobkyní tvrzených důvodů nezákonnosti napadená rozhodnutí negativně nezasahují do její právní sféry zákonem požadovaným způsobem). Nebylo tudíž ani potřeba posuzovat důvodnost jednotlivých žalobních bodů.
26. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s., jenž stanoví, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.
27. Podle § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, rozhodl soud o vrácení zaplacených soudních poplatků, neboť žaloby byly odmítnuty před prvním jednáním ve věci. Žalobkyně dvěma žalobami napadla dvě rozhodnutí, uhradila proto také dva soudní poplatky po 3 000 Kč. Soudní poplatky budou žalobkyni vráceny ve lhůtě podle § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

Poučení :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozsudku). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 10. května 2024

Lenka Bursíková, v. r.
předsedkyně senátu